

2008

WŁODZIMIERZ MARKOWSKI

# ABC

## small business'u

**A**

— jak założyć i prowadzić własną firmę

**B**

— księgowość Twojej Firmy (ryczałt, księga przychodów i rozchodów, VAT)

**C**

— jak Cię rozliczy Urząd Skarbowy

(stan prawny na dzień 1.01.2008)

WYDAWNICTWO  
MARCUS s. c.



WŁODZIMIERZ MARKOWSKI

# ABC

## small business'u

- A** — jak założyć i prowadzić własną firmę
- B** — księgowość Twojej Firmy (ryczałt, księga przychodów i rozchodów, VAT)
- C** — jak Cię rozliczy Urząd Skarbowy

(stan prawny na dzień 1.01.2008)

WYDAWNICTWO **MARCUS** s. c.  
WYDANIE XX

Wydawca: MARCUS s.c. 90-007 Łódź, Pl. Komuny Paryskiej 5a

**ISBN 978-83-60952-05-4**

@ Copyright by MARCUS s.c.

Wydanie XX. Łódź styczeń 2008

Skład - MARCUS s.c.

Druk: Łódzkie Zakłady Graficzne, Łódź, ul. Dowborczyków 18

*Żadna część tej książki nie może być bez pisemnej zgody wydawcy powielana i rozpowszechniana w jakiegokolwiek formie, za wyjątkiem powielania dla własnych potrzeb nabywcy książki.*

*Wydawnictwo MARCUS s.c. dołożyło wszelkich starań aby zapewnić najwyższą jakość tej książki. Jednakże nikomu nie udziela żadnej rękojmi ani gwarancji i nie odpowiada za jakąkolwiek szkodę lub stratę będącą następstwem korzystania z informacji zawartych w niniejszej publikacji.*

**UWAGA! - AKTUALNE WYDANIE ABC SMALL BUSINESS'U UKAZUJE SIĘ  
KAŻDEGO ROKU W DRUGIEJ POŁOWIE STYCZNIA.**

### **Zamówienia na sprzedaż wysyłkową przyjmujemy:**

- pocztą na adres Wydawnictwa:  
Pl. Komuny Paryskiej 5a, 90-007 Łódź
- telefonicznie 042 632-90-27; 042 630 03 34; 042 716-29-48;
- faxem 042-630-02-44
- e-mail: [abc@abcbiznesu.com](mailto:abc@abcbiznesu.com)

Formularz zamówieniowy znajduje się również na internetowej stronie Wydawnictwa MARCUS - [www.biznes-firma-podatki.pl](http://www.biznes-firma-podatki.pl) lub [www.abcbiznesu.com](http://www.abcbiznesu.com)  
Korespondencję w innych sprawach prosimy kierować Pocztą na adres wydawnictwa lub pocztą internetową na adres e-mail:

[marcus@abcbiznesu.com](mailto:marcus@abcbiznesu.com)

W wyjątkowych sprawach jest do Państwa dyspozycji telefon komórkowy 0-601-22-36-46.

### **Sprzedaż detaliczna:**

Bezpośrednią sprzedaż detaliczną naszych poradników prowadzą księgarnie prawnicze, techniczne i ekonomiczne oraz większość dużych księgarń, a także punkty sprzedaży druków i książek usytuowane przy urzędach skarbowych, statystycznych i sądach w całym kraju.

### **Bezpłatny suplement:**

Jeżeli chcecie Państwo otrzymać bezpłatną aktualizację przepisów podatkowych, którą wydajemy zwykle w połowie roku, prześlijcie na nasz adres zaadresowaną do siebie kopertę, najlepiej formatu A-5. Na kopercie naklejcie znaczek za 1,70 zł.

## **Zarabiaj z nami!!!**

Zapraszamy na stronę [www.biznes-firma-podatki.pl](http://www.biznes-firma-podatki.pl)  
do najkorzystniejszego

### **PROGRAMU PARTNERSKIEGO**

sprzedaży naszych poradników

**20% - to jest Twój zysk od każdego zakupu dokonanego przez klienta,  
który przyjdzie do nas z Twojej strony www lub z Twojego bloga!!!**

# SPIS TREŚCI

## A - jak założyć i prowadzić własny biznes

### I. ZAKŁADASZ WŁASNĄ FIRMĘ

1.	Przedsiębiorstwo osoby fizycznej .....	11
	— REGON .....	13
	— NIP - Numer Identyfikacji Podatkowej .....	13
	— Firmowe konto bankowe.....	15
	— Rozliczenia bezgotówkowe .....	17
	— Pełnomocnictwo .....	17
	— Rezydencja podatkowa .....	18
	— Mały podatnik i podatnik rozpoczynający działalność gospodarczą .....	19
	— Podatek od towarów i usług VAT—kto jest vatowcem .....	20
	— Podatek dochodowy — wybór formy opodatkowania .....	22
	— Inne zgłoszenia obowiązujące przedsiębiorcę .....	26
	— Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej .....	27
	— Krajowa Informacja Podatkowa.....	30
	— Krajowy Rejestr Sądowy .....	30
	— Pułapki na przedsiębiorców.....	32
	— Deklaracje przez internet.....	38
	— Samozatrudnienie.....	39
	— Umowa agencyjna .....	40
	— Umowa zlecenia i umowa o dzieło .....	40
	— Kontrakty menegerskie .....	41
	— Wspólna działalność małżonków .....	42
2.	Spółka cywilna .....	42
3.	Spółki osobowe .....	47
	— spółka jawna .....	48
	— spółka partnerska .....	49
	— spółka komandytowa .....	50
	— spółka komandytowo-akcyjna .....	50
4.	Spółki kapitałowe .....	51
	— spółka z ograniczoną odpowiedzialnością .....	52
	— spółka akcyjna .....	54
	— spółka europejska .....	54
	— Łączenie się, podział i przekształcenia spółek .....	54

### II. MARKETING

1.	Nisza rynkowa .....	57
2.	Biznesplan .....	58
3.	Analiza techniczno-ekonomiczna .....	65
4.	Pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw .....	66
5.	Pomoc publiczna .....	67
6.	Pieniądze, kredyty .....	68
7.	Terminy zapłaty — kredyt kupiecki .....	71
8.	Faktoring .....	72
9.	Franchising (franczyza) .....	72
10.	Outsourcing .....	73
11.	Sklepy internetowe. Sprzedaż wysyłkowa .....	74
12.	Promocja, reklama .....	76

### III. PCC, OPAKOWANIA, TRANSPORT

1.	Podatek od czynności cywilnoprawnych .....	77
2.	Opłata skarbową .....	78
3.	Opakowania. Obowiązki przedsiębiorców .....	78

4.	Obowiązki sprzedawców sprzętu AGD .....	83
5.	Transport .....	85
<b>IV. RADZĘ CI</b>		
1.	Mnie włamanie nie dotyczy .....	87
2.	Ubezpiecz firmę .....	87
 <b>B - Księgowość Twojej Firmy</b>		
<b>I. RYCZAŁT OD PRZYCHODÓW EWIDENCJONOWANYCH .....</b>		
1.	Kto może być ryczałtowcem .....	89
2.	Wyłączenia z ryczału .....	91
3.	Stawki ryczału .....	92
4.	Przychód ryczałtowca .....	95
5.	Ewidencja przychodów i ewidencje vatowskie .....	96
6.	Odciszenia .....	98
7.	Wykaz środków trwałych .....	101
8.	Ewidencja wyposażenia .....	103
9.	Remanent (spis z natury) .....	103
10.	Pracownicy .....	104
11.	Samochód w firmie ryczałtowca .....	105
12.	Być albo nie być ryczałtowcem .....	106
13.	Podatki ryczałtowca .....	106
14.	Deklaracja roczna PIT-28 .....	108
15.	Ryczałtowiec likwiduje firmę .....	110
KALENDARIUM RYCZAŁTOWCA .....		112
 <b>II. KARTA PODATKOWA .....</b>		
 <b>III. PODATKOWA KSIĘGA PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW</b>		
1.	Zanim usiądziesz do księgi .....	125
2.	Prowadzisz księgę .....	139
3.	Przychody .....	148
4.	Koszty uzyskania przychodu .....	153
5.	Podróże służbowe .....	164
6.	Samochód w firmie .....	168
7.	Wyposażenie, środki trwałe, amortyzacja .....	175
8.	Leasing .....	188
9.	Komis, lombard, kantor .....	191
10.	Straty w firmie .....	192
 <b>IV. NIERUCHOMOŚCI—NAJEM, SPRZEDAŻ, DAROWIZNA</b>		
1.	Najem, dzierżawa opodatkowany ryczałtem .....	193
2.	Odpłatne zbycie nieruchomości mieszkalnej .....	198
3.	Odpłatne zbycie nieruchomości użytkowej .....	198
4.	Sprzedaż nieruchomości spadkowych i darowanych .....	199
 <b>V. VAT - PODATEK OD TOWARÓW I USŁUG</b>		
1.	Kto i za co płaci .....	201
	— Słowniczek i właściwość miejscowa .....	201
	— Limit VAT. Drobni przedsiębiorcy .....	204

— Przedmiot opodatkowania .....	206
— Dostawa towarów. Darowizny, prezenty małej wartości .....	206
— Świadczenie usług .....	208
— Wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów WNT .....	208
— Wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów WDT .....	209
— Likwidacja działalności gospodarczej .....	210
— Podatnicy - działalność gospodarcza - umowy zlecenia .....	211
2. Obowiązek podatkowy .....	212
3. Miejsce świadczenia dostawy i nabycia towarów .....	216
4. Miejsce świadczenia usług .....	218
5. Podstawa opodatkowania .....	221
6. Import towarów .....	224
7. Stawki podatku VAT .....	225
8. Zwolnienia z VAT .....	227
9. Stawka 0% - szczególne przypadki .....	232
10. Podatek należny - szczególne przypadki .....	234
11. Odliczenia i zwroty. Samochód w firmie .....	234
12. Rejestracja VAT .....	243
13. Deklaracje .....	247
14. Informacje podsumowujące .....	249
15. Deklaracje statystyczne INTRASTAT .....	249
16. Wpłata podatku .....	250
17. Faktury .....	250
18. Faktury elektroniczne .....	258
19. Ewidencje i sankcje .....	259
20. Kasy rejestrujące .....	261
21. Usługi taxi .....	269
22. VAT w rolnictwie. Rolnik ryczałtowy .....	270
23. Usługi turystyczne. System opodatkowania VAT marża .....	270
24. Komis .....	272
25. Artykuły używane, antyki - VAT marża .....	273
26. Zwrot VAT dla podróżnych .....	274
27. Transakcje trójstronne .....	275
28. Ulga na złe długi .....	276
 <b>VI. PRACOWNICY</b>	
1. Zatrudnienie .....	279
2. Wynagrodzenia .....	284
3. Podatki pracownika .....	289
— zaliczki na podatek dochodowy pracownika .....	292
 <b>VII. UBEZPIECZENIA W TWOJEJ FIRMIE</b>	
1. Ubezpieczenia społeczne .....	306
2. Ubezpieczenia zdrowotne .....	324
3. Zaległości składowe .....	329
4. Zgłoszenie do ubezpieczenia .....	331
5. Przerwa w działalności .....	333
6. Raporty miesięczne i roczne .....	334
7. Kontrole ZUS-u .....	338

8.	Zasiłki chorobowe i inne .....	338
9.	Zakładowy Fundusz Socjalny .....	340
10.	BHP w Twojej firmie .....	341

### VIII. OPODATKOWANIE FIRMY NA KSIĘDZE P. I R.

1.	Rozliczanie zaliczek miesięcznych (kwartalnych) .....	343
	— wg skali podatkowej 19-30-40% .....	345
	— wg stawki liniowej 19% .....	351
	— jaką wybrać metodę opodatkowania? .....	354
	— uproszczona forma opodatkowania .....	354
	— kredyt podatkowy (wakacje podatkowe) .....	355
2.	Rozliczenie roczne dochodu .....	356
	— Ulgi odliczane od dochodu w trakcie roku .....	356
	— Ulgi odliczane od podstawy opodatkowania na koniec roku .....	357
	- Odsetkowa ulga inwestycyjna .....	357
	- Wydatki na nabycie nowych technologii .....	357
	— Ulgi odliczane od podatku .....	358
	- Darowizny 1% - Organizacje Pożytku Publicznego .....	358
	- Ulga na każde wychowywane dziecko .....	358
	- Ulga na gospozię .....	362
	- Kasa mieszkaniowa — kontynuacja .....	363
	— PIT—D .....	359
	— PIT—O .....	361
	— Zwrot VAT dla budujących i wykaz towarów upoważniających do zwrotu VAT .....	363
	— Załącznik do rozdziału 1. Przychody zwolnione z podatku dochodowego .....	365

## C - jak Cię rozliczy Urząd Skarbowy

I. CO MYŚLI URZĄD O TWOJEJ FIRMIE .....	370
---	-----

II. KONTROLA — trudne odpowiedzi na proste pytania .....	371
--	-----

### III. METODY ROZLICZANIA TWOJEJ DZIAŁALNOŚCI

1. Prawidłowo i rzetelnie .....	379
2. Szczegółowa analiza firmy .....	379

### IV. TROCHĘ PRAWA

1.	Ordynacja podatkowa .....	382
	— Wiążące interpretacje prawa podatkowego .....	382
	— Krajowa Informacja Podatkowa .....	384
	— Odszkodowania za poniesione straty i utracone korzyści .....	385
	— Korygowanie deklaracji podatkowych .....	386
	— Błąd w zeznaniu podatkowym .....	386
	— Odsetki za zwłokę .....	387
	— Nadpłaty podatku .....	387
	— Wcześniejszy zwrot podatku VAT ( <b>UWAGA—HIT !!!</b> ) .....	387
	— Klauzula obejścia prawa .....	388
	— Przedwymiarowe zabezpieczenie należności podatkowych .....	388
	— Wstrzymanie wykonania decyzji .....	389
	— Ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych .....	389
	— Zaokrąglenia podstawy opodatkowania i podatków .....	390

— Porozumienia w sprawie cen transakcyjnych .....	390
— Pięcioletni bieg terminu przedawnienia .....	392
— Dowody w postępowaniu podatkowym .....	392
— Sprzymierzeńcy w sporach z fiskusem .....	392
— Samoobrona fiskusa .....	392
— Banki i SKOK-i muszą donosić .....	392
— Odpowiedzialność płatnika .....	393
— Pełnomocnik i deklaracje .....	393
2. Twoje prawa i obowiązki .....	393
3. Co Ci grozi.....	401
4. Schemat obrony .....	406

<b>V. ZBIÓR PRZEPISÓW .....</b>	<b>408</b>
— WZORY FORMULARZY I EWIDENCJI .....	411
— KALENDARIUM PODATNIKA .....	438
— INDEKS RZECZOWY .....	439
— ŚCIĄGA I TABELY PODATKU DOCHODOWEGO .....	443

### SPIS WZORÓW FORMULARZY I EWIDENCJI

wzór nr 1	— Zgłoszenie do ewidencji działalności gospodarczej .....	412
wzór nr 2	— Zawiadomienie/oświadczenie o wyborze formy opodatkowania .....	413
wzór nr 3	— Ewidencja przychodów — ryczałt .....	414
wzór nr 4	— Zestawienia dowodów sprzedaży dziennej — 4 warianty .....	415
wzór nr 5	— Dzielne zestawienia sprzedaży nie udokumentowanej .....	415
wzór nr 6	— Uproszczona ewidencja sprzedaży VAT .....	417
wzór nr 6a	— Ewidencja sprzedaży VAT marża .....	417
wzór nr 7	— Miesięczne zestawienie przychodów .....	418
wzór nr 8	— Dowód wewnętrzny .....	418
wzór nr 9	— Ewidencja (rejestr) zakupu VAT .....	419
wzór nr 10	— Ewidencja (rejestr) sprzedaży VAT .....	420
wzór nr 11	— Opis dostawy .....	421
wzór nr 12	— Dowód przesunięcia .....	421
wzór nr 13	— Ewidencja przebiegu pojazdu .....	422
wzór nr 14	— Zestawienie wydatków samochodowych .....	423
wzór nr 15	— Spis z natury (remanent) .....	424
wzór nr 16	— Ewidencja wyposażenia .....	425
wzór nr 17	— Ewidencja środków trwałych .....	425
wzór nr 18	— Ryczałt — wykaz środków trwałych .....	426
wzór nr 19a	— Ewidencja w lombardzie .....	426
wzór nr 19b	— Ewidencja w kantorze .....	427
Wzór nr 19c	— Ewidencja kupna i sprzedaży złota i platyny .....	427
wzór nr 20	— PIT-2 .....	428
wzór nr 21	— Karta przychodów pracownika .....	429
wzór nr 22	— PIT-12 .....	430
wzór nr 23	— Kwestionariusz osobowy .....	431
wzór nr 24	— Umowa o pracę .....	432
wzór nr 25	— Rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem .....	432
wzór nr 26	— Rozwiązanie umowy o pracę ze skróconym okresem wypowiedzenia .....	433
wzór nr 27	— Wypowiedzenie warunków umowy o pracę .....	433
wzór nr 28	— Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia .....	433
wzór nr 29	— Umowa zlecenia .....	434
wzór nr 30	— Umowa o dzieło .....	435
wzór nr 31	— Umowa dzierżawy .....	436
wzór nr 32	— Umowa użyczenia .....	437

## Wstęp

To już XX, a więc jubileuszowe wydanie „ABC small business’u”. Od pierwszego wydania w roku 1992 poradnik urósł od 120 do ponad 440 stron. Średnio przyrastał więc o 22% rocznie. Można zaryzykować twierdzenie, że przez te lata nasz system podatkowy w takim właśnie tempie ulegał skomplikowaniu. I to przy głośzonych jednocześnie deklaracjach, że tym razem będzie już prościej, czytelniej i przyjaźniej dla przedsiębiorców.

Nie ma najmniejszych powodów by nie wierzyć, że zamiary kolejnych reformatorów były szczerze. Każdy z nich chciałby przeforsować swoje pomysły i pozostawić na systemie podatkowym swój trwały ślad. Jednak niestabilność polityczna i opór materii (zarówno opór starej kadry urzędniczej jak i niektórych polityków) powodowały, że do tej pory nie został opracowany i przyjęty przez wszystkie znaczące opcje polityczne spójny i dalekosiężny program reformy finansów publicznych, a w jego ramach systemu podatkowego. Zmieniającym się stale ministrom finansów starcza sił zaledwie na przeforsowanie kosmetycznych zmian. Do końca 2007 roku ogłoszonych zostało 90 większych i mniejszych nowelizacji ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych z 1991 roku. Jest to średnio prawie sześć zmian każdego roku, ale zmiany te nie zawsze szły w oczekiwanym przez podatników kierunku.

W bieżącym roku nowej ekipie nie udało się niestety wprowadzić obiecywanego powszechnego podatku liniowego, głównie zresztą z powodu oporu koalicjanta. Warto się jednak zastanowić, czy brak tego podatku rzeczywiście szkodzi biznesowi i kto jest tak naprawdę jego orędownikiem.

Podatek liniowy o stałej stawce 19% funkcjonuje w gospodarce już od kilku lat. Wiele firm dawno przeszło na ten sposób opodatkowania, potwierdzając tym samym, że jest to dobry system, może z nieco zbyt wysoką stawką podatku. Przy opodatkowaniu wg skali pozostali wyłącznie najdrobniejsi przedsiębiorcy, których dochód roczny nie przekracza 50 000 zł. Kwota wolna od podatku przesądza o tym, że opodatkowanie wg skali jest dla nich atrakcyjniejsze. Tak więc dla biznesu skala podatkowa i progresywność podatku jest całkowicie obojętne. Po prostu po przekroczeniu pierwszego progu przechodzą na opodatkowanie liniowe.

Podatek wg stawki 30 lub 40 % dochodu płaci w Polsce niewielka grupa ludzi i to wcale nie przedsiębiorcy. Są to menedżerowie, handlowcy, wysokiej klasy wykładowcy, lekarze, i różni specjaliści. Nie stanowią oni zorganizowanej grupy, która potrafiłaby głośno walczyć o prawa i pieniądze swoich członków. Ponieważ w grupie tej znajdują się także osoby z wyśrubowanymi ponad miarę zarobkami, głównie z kręgów kadry zarządzającej, trudno jest uzyskać obecnie szerokie poparcie społeczne dla idei powszechnego podatku liniowego.

*I nagle w grupie podatników zarabiających więcej niż wynosi górny próg skali podatkowej znalazło się nagle prawie dwa miliony „polskich hydraulików”, ludzi ciężko i uczciwie pracujących, którzy wreszcie ujrzeli szansę na trwałą poprawę swojego bytu. Wielu z nich chce te pieniądze przywieźć do kraju i tu je zainwestować. I oto dowiadują się, że mimo zapłacenia podatków tam gdzie pracowali, muszą polskiemu fiskusowi oddać dodatkowo od 20 do 40 procent zarobionych pieniędzy. Często są to wszystkie pieniądze, które przywożą ze sobą do kraju.*

*Jeszcze nie widzą że jest to efekt „sprawiedliwości społecznej”, którą wmawiali im różni politycy, ale już zrozumieli, że jest to głęboko niesprawiedliwe. Niektórzy wprost nazywają to grabieżą. I to są właśnie podatnicy, którzy nie zdając sobie często z tego sprawy, głośno wołają o podatek liniowy.*

*Można się spierać, czy dwuprogowa (obecna) skala podatkowa jest czy nie jest „sprawiedliwa społecznie” i czy wprowadzony w to miejsce podatek liniowy rozwiązałby wszystkie bolączki. Myślę że skala jednoprogowa, która obowiązywać będzie od roku 2009 rozwiąże wiele problemów, a po niewielkiej modyfikacji byłaby wystarczającym ograniczeniem dla zarobków tzw. „kominowych”.*

***Bowiem prawdziwym problemem nie jest jedno czy dwuprogowa skala podatkowa. Problemem jest wysokość kwoty poszczególnych progów, a także wysokość kwoty wolnej. W obecnym systemie osoba otrzymująca minimalne, czyli głodowe wynagrodzenie, musi płacić podatek poczynszy już od kwietniowej wypłaty. Osoba nieco lepiej uposażona, która zarabia 3700 zł, czyli zaledwie 600 zł więcej od średniej krajowej, osiąga w skali roku pułap pierwszego progu podatkowego. Wszystko co zarobi ponad to opodatkowane będzie wg stawki 30% , a następnie 40%.***

*Jeżeli więc nie można uzyskać społecznego i politycznego przyzwolenia na podatek liniowy, trzeba zaakceptować to, co zostało zaklepane w ustawie dla roku przyszłego, czyli jeden próg. Całą energię skupić zaś należy na podwyższeniu kwoty wolnej i wysokości progu podatkowego. Uważam że należy przyjąć, że kwota wolna od podatku absolutnie nie powinna być niższa od dwunastokrotności najniższego wynagrodzenia. Dałoby to kwotę wolną w wysokości 13 500 zł. Obliczając natomiast wysokość progu podatkowego można założyć, że wynagrodzenie dobrego specjalisty w wysokości np. 20 000 zł miesięcznie nie budziłoby sprzeciwów w społeczeństwie. A to określałoby wysokość progu podatkowego na kwotę 240 000 zł.*

*Wysokość tego progu można oczywiście dyskutować, ale wydaje się, że minimalna wysokość kwoty wolnej może podlegać dyskusji, ale wyłącznie w górę.*

*Wróćmy jednak do tych corocznych, nie zawsze akceptowanych przez podatników zmian w ustawach podatkowych. Tym razem, na fali krytyki pazerności fiskusa w stosunku do darczyńców żywności, wprowadzono do ustawy vatowskiej przepis umożliwiający podobno obniżenie podatku VAT, poprzez możliwość opodatkowania darowanej żywności od faktycznej jej wartości w momencie darowizny. Fiskusowi niestety nie starczyło zaufania, by pozostawić*

darczyńcy swobodę określenia ceny rynkowej czerstwiejącego chleba czy tracącej przydatność do spożycia konserwy. Zamiast ceny rynkowej darczyńca musi określić jaką hipotetyczną cenę musiałby zapłacić odbiorca darów konkurencyjnemu dostawcy za taki sam towar. Jakże łatwo jest zakwestionować taką wycenę.

Nowy ust 10 a art. 29 ustawy o VAT jest zresztą napisany w sposób tak zagmatwany i bełkotliwy, że żaden z przedsiębiorców którym go pokazywałem nie był w stanie nic z niego zrozumieć. Dodatkowo, nie wiedząc z jakiego powodu, ograniczono odbiorców takich darów do organizacji pożytku publicznego i to wyłącznie z przeznaczeniem darowizny na działalność charytatywną. Dyskryminacją objęto w ten sposób wszystkich innych potrzebujących (szkoły, domy dziecka), bo przekazywaną im żywność (nie mówiąc już o artykułach przemysłowych) darczyńca musi opodatkować podatkiem VAT od wartości równej cenie nabycia.

Fiskus nie może zrozumieć, że niesprzedany chleb jest wieczorem dla producenta wart mniej niż przysłowiowy chleb dla konia, bo kto teraz tyle koni znajdzie. Ten umowny chleb powinien być przekazany do najbliższej potrzebującej jednostki wychowawczej czy opiekuńczej, niezależnie od jej statusu, bez mnożenia kosztów administracyjnych, magazynowych i transportowych.

Czy naprawdę musimy się stale zmagać z takimi przepisami?

- „Trzeba wziąć maczetę i ciąć, ciąć i jeszcze raz ciąć”!!!

- Trzymamy Pana za słowo Panie Premierze!

MARCUS

P.S. Nowi ministrowie zapowiadają zmiany i to jeszcze w roku 2008. Mowa jest o podwyższeniu limitu przychodu zobowiązującego do przejścia na pełną rachunkowość - do 1 200 000 euro, o wprowadzeniu legendarnego już jednego okienka przy rejestracji firmy, o możliwości zawieszania działalności firmy, o zastąpieniu uciążliwych zaświadczeń oświadczeniami przedsiębiorcy, o uproszczeniach w uzyskiwaniu wiążących interpretacji przepisów, nie tylko podatkowych oraz o obowiązującym fiskusa domniemaniu prowadzenia działalności przez przedsiębiorcę zgodnie z prawem (z dopuszczalnością przypadkowych potknięć, ale tylko do pierwszej znaczącej wpadki). A wszystko to ma znaleźć się w Kodeksie wolności gospodarczej, czyli w akcie wyższej rangi od ustawy, co utrudniłoby zbyt pochopne wycofywanie się z przyjętych rozwiązań.

Kibicujmy tym projektom, bo są one nie tylko w naszym interesie, ale bądźmy czujni, by nie rozmyły się w sejmowej gadaninie.

# A jak założyć i prowadzić własny biznes

## I. ZAKŁADASZ WŁASNĄ FIRME

### 1. PRZEDSIĘBIORSTWO OSOBY FIZYCZNEJ

Nie ma nic prostszego. Na formularzu (wzór nr 1) otrzymanym w urzędzie gminnym (miejskim) właściwym dla Twojego miejsca zamieszkania wpisujesz:

- oznaczenie przedsiębiorcy, to znaczy nazwisko, imię i nazwę jaką nadajesz firmie,
- własny NIP (jeśli go już posiadasz), PESEL, miejsce swojego zamieszkania, to znaczy miejscowość, w której przebywasz z zamiarem stałego pobytu,
- adres zamieszkania, a jeżeli stale wykonywać będziesz działalność poza miejscem zamieszkania - również adres zakładu głównego, oddziałów lub innego miejsca prowadzenia działalności,
- rodzaj działalności jaką chcesz prowadzić i przewidywany termin jej rozpoczęcia. Rodzaj działalności musi być zgodny z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD), którą udostępnią Ci do wglądu w gminie,
- jeżeli działalność już prowadzisz, a wpis dotyczyć ma jej rozszerzenia – także REGON.

Najpóźniej po 14 dniach od złożenia dokumentów otrzymujesz **zaświadczenie o wpisie TWOJEJ FIRMY<sup>1</sup> do ewidencji działalności gospodarczej**. Od tej chwili w myśl obowiązujących przepisów (o których dalej) jesteś przedsiębiorcą i po dokonaniu rejestracji w ZUS-ie i urzędzie skarbowym możesz prowadzić działalność gospodarczą w zakresie wyszczególnionym w tym zaświadczeniu.

Osoby fizyczne rozpoczynające działalność (także tę wymagającą wydania koncesji lub zezwolenia) samodzielnie lub jako wspólnicy w spółkach cywilnych rejestrują się<sup>2</sup>, każdy oddzielnie jako przedsiębiorcy, w urzędzie gminnym (miejskim) właściwym dla ich miejsca zamieszkania<sup>3</sup>. Niezależnie od ilości firm jednoosobowych i spółek cywilnych zakładanych w różnych miejscowościach osoba fizyczna dokonuje, wyłącznie w swojej gminie, jednego łącznego zgłoszenia. W zgłoszeniu wymienia wszystkie rodzaje działalności jakie zamierza wykonywać zarówno samodzielnie jak i jako wspólnik spółek cywilnych, a także wszystkie adresy (nawet w najbardziej odległych województwach), pod którymi te działalności będzie prowadzić.

---

<sup>1</sup> „Firma” oznacza w zasadzie nazwę przedsiębiorstwa plus jego markę i pozycję na rynku. W mowie potocznej przyjęło się używanie nazwy „firma” jako synonimu przedsiębiorstwa.

<sup>2</sup> Od 1 stycznia 2001 roku spółki cywilne nie posiadają już statusu przedsiębiorstwa. Przedsiębiorcą jest każdy ze wspólników, który wraz z pozostałymi wspólnikami prowadzi wspólną działalność gospodarczą.

<sup>3</sup> Miejsce zamieszkania oznacza miasto, gminę Twojego stałego pobytu. W zasadzie powinno się ono pokrywać z miejscem zameldowania, choć możesz zgłosić inne miejsce zamieszkania, w którym aktualnie przebywasz i masz zamiar przebywać w sposób długotrwały. Jeżeli Twoje miejsce zamieszkania nie pokrywa się z miejscem zameldowania, dla celów podatkowych możesz wystąpić do urzędu skarbowego o wydanie „certyfikatu rezydencji” na podstawie art. 306f Ordynacji podatkowej. Rozporządzenie o wzorach takich zaświadczeń obowiązuje od 1 lipca 2005 roku.

Wszelkie zmiany zakresu działania, zmiany adresów siedziby lub oddziałów, zmiany nazwy lub innych elementów wymienionych w zgłoszeniu wymagają w każdym takim przypadku aktualizacji wpisu w ciągu 14 dni od zaistnienia zmiany. Dokonujesz jej w tym samym trybie jak przy pierwszym zgłoszeniu i najpóźniej po 14 dniach otrzymujesz zaświadczenie o zmianie wpisu do ewidencji. W takim samym terminie zgłaszasz zaprzestanie działalności. Opłata za wpis do ewidencji wynosi 100 zł, a za zmianę wpisu 50 zł.

Zmianę miejsca zamieszkania, która powoduje zmianę przynależności terytorialnej (inny urząd gminny, miejski) zgłaszasz w dotychczasowym organie ewidencyjnym. Przekaze on Twój wpis do organu właściwego dla Twojego nowego miejsca zamieszkania, który z urzędu wpisze go do swojej ewidencji.

Organ ewidencyjny odmówi Ci wpisu jeżeli mimo wezwania nie usunąłeś braków formalnych w zgłoszeniu lub jeśli Twoje zgłoszenie dotyczy działalności nie objętej przepisami ustawy Prawo działalności gospodarczej (np. chów i hodowla zwierząt).

Twój wpis zostanie wykreślony z ewidencji, jeżeli orzeczony zostanie prawomocny zakaz sądowy wykonywania przez Ciebie działalności określonej w zgłoszeniu, zawiadomisz o zaprzestaniu działalności, zostaniesz wpisany (po przekształceniu spółki cywilnej w inną spółkę prawa handlowego) do Krajowego Rejestru Sądowego lub zmienisz miejsce zamieszkania. Podstawą do wykreślenia jest także naruszenie prawa przez organ ewidencyjny, sfałszowanie dowodów które przedstawiłeś, a także gdy wpis do ewidencji jest niezgodny ze stanem faktycznym.

### Wniosek zintegrowany

Od 1.01.2004 roku masz prawo wraz z wnioskiem o wpis do ewidencji złożyć w gminie:

- wniosek o nadanie numeru statystycznego REGON oraz
- zgłoszenie identyfikacyjne o nadanie Numeru Identyfikacji Podatkowej NIP (jeśli go nie masz), lub zgłoszenie aktualizacyjne.

Jeżeli składasz taki zintegrowany wniosek, musisz dołączyć do niego potwierdzone kopie wszystkich wymaganych dokumentów wymienionych dalej w rozdziale o NIP.

Organ ewidencyjny rejestruje Twoją działalność w ewidencji działalności gospodarczej i **w ciągu 3 dni od rejestracji ma obowiązek przesłać pozostałe wnioski**, wraz z wydanym zaświadczeniem o wpisie do ewidencji, do właściwych urzędów statystycznego i skarbowego. Numery REGON i NIP dotrą do Ciebie pocztą. W praktyce rozwiązanie to raczej nie przyspieszy tempa czynności rejestracyjnych, pozwoli Ci jednak ograniczyć ilość bieganiny po urzędach, pod warunkiem, że złożysz komplet wymaganych i prawidłowo wypełnionych dokumentów. Wniosek zintegrowany jak na razie nie sprawdza się. Jeżeli więc zależy Ci na czasie, wszystkie wnioski składaj osobiście.

Od lat trwają przepychanki pomiędzy resortami w sprawie realizacji „jednego okienka”, w którym osoby fizyczne szybko i sprawnie przeprowadzałyby pełną rejestrację (wraz z REGON-em i NIP-em). Zasada wniosku zintegrowanego jest tylko kalekim rozwiązaniem tymczasowym. Przygotowywana tzw. „duża nowelizacja” ustawy o swobodzie działalności gospodarczej zakłada przekazanie pełnej ewidencji Ministerstwu Finansów, które na bazie własnej Krajowej Ewidencji Podatników (może od 1 października 2008 roku) utworzy to mityczne „jedno okienko” w urzędach skarbowych. **Do tej daty zasady rejestracji pozostaną bez zmian.**

Niektóre z urzędów miejskich (Szczecin, Kraków) próbują na własną rękę realizować „jedno okienko” sadzając w jednej sali, przy kilku biurkach, urzędników ewidencji gospodarczej, urzędu skarbowego i GUS-u. U nich rejestracja działalności gospodarczej rzeczywiście trwa mniej niż godzinę. Są to pomysły godne pochwały, choć niemożliwe do zastosowania w każdej gminie.

## REGON – Rejestracja działalności do celów statystycznych

Jeżeli nie złożyłeś w urzędzie gminy wniosku zintegrowanego, sam musisz udać się do miejscowego oddziału powiatowego urzędu statystycznego celem zgłoszenia Twojej firmy do krajowego rejestru podmiotów gospodarki narodowej. Na otrzymanym wniosku RG-1 podajesz nazwę i adres firmy, rodzaj podstawowej, a także drugo- i trzeciorzędnej działalności jakie masz zamiar prowadzić oraz rodzaj własności i sposób finansowania działalności. Firma Twoja otrzyma tam (najczęściej tego samego dnia) **numer identyfikacji statystycznej REGON**, który towarzyszyć już jej będzie do końca jej istnienia. Wraz z REGON-em otrzymasz też określenie Twojej działalności podstawowej i drugorzędnej wg polskiej (PKD) i europejskiej (EKD) klasyfikacji działalności.

Jeżeli wraz z wnioskiem o wpis do ewidencji nie złożyłeś zgłoszenia identyfikacyjnego lub aktualizacyjnego (czyli nie składasz wniosku zintegrowanego) musisz w ciągu miesiąca od daty otrzymania zaświadczenia o wpisie do ewidencji sam zgłosić się do właściwego oddziału GUS (nadanie REGON) i urzędu skarbowego (nadanie NIP lub aktualizacja Twoich danych).

## NIP – Numer Identyfikacji Podatkowej

Od 1 stycznia 1996 roku wszystkie osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, które na podstawie odrębnych przepisów są podatnikami podatku dochodowego i VAT lub tylko dochodowego, podlegają obowiązkowi ewidencji podatkowej i otrzymują numer identyfikacji podatkowej. NIP nadawany jest tylko raz i to dożywotnio. W przypadku osób prawnych i spółek osobowych oznacza to – do czasu ich likwidacji. W firmach jednoosobowych Twój NIP osobisty jest tożsamy z NIP-em firmy. Nawet jeśli otworzysz kilka firm w różnych rejonach kraju, NIP zawsze będzie ten sam. Numery NIP nadane poprzednio w trybie rejestracji podatników VAT zachowują swoją ważność.

Działalność gospodarcza opodatkowana jest dwukrotnie: obrót firmy, czyli dostawa (sprzedaż) towarów i usług (plus inne czynności zrównane z dostawą i wymienione w ustawie o VAT<sup>1</sup>) opodatkowane są podatkiem od towarów i usług, zwanym w skrócie VAT, a dochód osoby prowadzącej działalność jednoosobowo lub wspólnika spółki cywilnej albo handlowej osobowej (nie wnikając w tej chwili w formy opodatkowania) obciążony jest podatkiem dochodowym.

Część firm zwolniona jest z podatku VAT z uwagi na wielkość obrotu ubiegłorocznego (poniżej 50 000 zł)<sup>2</sup> lub planowanego tegorocznego (firmy nowoutworzone - proporcjonalnie do okresu prowadzenia) albo z uwagi na sprzedaż usług ustawowo zwolnionych z VAT.

**Podatnicy VAT** dokonują zgłoszenia identyfikacyjnego w urzędzie skarbowym, w którym będą rozliczać VAT- przed dokonaniem pierwszej czynności podlegającej opodatkowaniu.

**Podatnicy indywidualni zwolnieni z VAT** dokonują tego w urzędzie skarbowym właściwym w sprawie swojego podatku dochodowego, najpóźniej wraz z pierwszą deklaracją na zaliczkę podatku dochodowego lub pierwszą wpłatą zryczałtowanego podatku.

**Spółki cywilne i osobowe zwolnione z VAT** dokonują zgłoszenia w urzędzie właściwym ze względu na położenie ich siedziby (lub miejsce prowadzenia działalności) :

- zatrudniające pracowników – najpóźniej wraz z pierwszą deklaracją na zaliczkę na podatek dochodowy wspólników lub pracowników,

<sup>1</sup> Ustawa o podatku od towarów i usług z 11 marca 2004 r. (Dz. U. nr 54, poz. 535) z późniejszymi zmianami - będziemy ją nazywać „ustawą o VAT” lub „ustawą vatowską”.

<sup>2</sup> W roku 2007 zostałaś vatowcem (co najmniej na trzy lata) już po przekroczeniu 39 700 zł.

— bez pracowników – w terminie miesiąca od dnia dokonania wpisu firmy do ewidencji działalności gospodarczej lub do właściwego rejestru.

Te ustawowe terminy są czystą teorią. Druk NIP-1 otrzymujesz w urzędzie skarbowym do wypełnienia w pierwszej kolejności i to właśnie w nim podajesz realny termin rozpoczęcia działalności.

Zgłoszenia dokonujesz na druku NIP-1, a jeżeli zgłaszasz więcej firm, dodatkowo wypełniasz druk NIP-1/A. Jeśli posiadasz wcześniej nadany NIP, będzie to zgłoszenie aktualizacyjne. Podajesz tam pełną i skróconą nazwę (firmę), formę organizacyjno-prawną, adres siedziby lub miejsce (miejsca) prowadzenia działalności, przedmiot wykonywanej działalności i miejsce przechowywania dokumentacji księgowej, a także nazwę banku i numer konta, które jest Twoim firmowym kontem podstawowym, oraz wszystkie Twoje firmowe konta dodatkowe w tym samym lub w innych bankach. W spółkach podajesz dane wspólników oraz ich NIP-y. Jeżeli zabraknie Ci miejsca na formularzach podstawowych, to na druku NIP-B podasz swoje dodatkowe (lub nowe) konta bankowe, a na NIP-C kolejne miejsca prowadzenia działalności.

Do zgłoszenia obowiązany jesteś dołączyć uwierzytelnione (przez notariusza) lub urzędowo poświadczone (przez przyjmującego dokumenty urzędnika) kopie dokumentów potwierdzających informacje objęte zgłoszeniem: zaświadczenia o wpisie do ewidencji gminnej (spółki prawa handlowego – wypisu z KSR), umowy spółki, dokumentu potwierdzającego prawo do korzystania z lokalu lub nieruchomości w którym będziesz prowadzić działalność, zaświadczenia o nadaniu REGON, ewentualnie pisma o ustanowieniu prokury (pełnomocnika do prowadzenia Twoich spraw urzędowych i sądowych).

**Jeżeli konta bankowego jeszcze nie masz (bo najpierw chcesz uzyskać NIP, a dopiero potem zamówić pieczętkę), po założeniu konta ponownie składasz NIP-1 jako „zgłoszenie aktualizacyjne”.**

Jeżeli dane zawarte w zgłoszeniu rejestracyjnym NIP zmienia się, obowiązany jesteś zgłosić zmianę do urzędu skarbowego **w terminie 14 dni od dnia, w którym nastąpiła ta zmiana**. Osoba fizyczna nie prowadząca działalności ma na to 30 dni. Dotyczy to wszystkich danych wymienionych w zgłoszeniu, np. rozszerzenia zakresu działalności, zmiany numeru dowodu osobistego, numeru konta bankowego czy ustanowienia prokury.

UWAGA! - Za naruszenie tego terminu w przypadku mniejszej wagi grozi Ci kara grzywny za wykroczenie skarbowe w wysokości od 1/10 do dwudziestokrotności najniższego miesięcznego wynagrodzenia, a jeżeli urząd potraktuje to surowiej - kara grzywny do 120 stawek dziennych<sup>1</sup>. Jeśli urząd nie odkrył tego wcześniej, możesz uniknąć kary korzystając z instytucji czynnego żalu<sup>2</sup>, czyli donosząc na siebie samego i opisując dokładnie dlaczego nie dotrzymałeś terminu. Donos musisz zakończyć formułką, że „wyrażasz czynny żal” z powyższego powodu. Jednocześnie składasz aktualizację zgłoszenia rejestracyjnego.

Z chwilą uzyskania numeru NIP musisz posługiwać się nim we wszelkich dokumentach związanych z wykonywaniem zobowiązań podatkowych oraz niepodatkowych należności budżetowych (np. czynszu lub dzierżawy płaconej gminie). Musisz go także używać na wszelkich oficjalnych drukach firmowych, ofertach, a także umieścić na pieczętce firmowej. Spółki handlowe zobowiązane zostały do uzupełnienia o nr NIP rejestru w KRS, którego tam dotychczas nie było. Ponadto od 1 stycznia 2007 roku na papierach firmowych spółek komandytowo-akcyjnych i akcyjnych obowiązkowo muszą być zamieszczone NIP i wysokość kapitału zakładowego, wraz z informacją jaka jego część została wpłacona.

Generalna zasada nie przechodzenia NIP na następcę prawnego została wyłączona w stosunku do przekształceń spółek. Przejęcie tego samego NIP następuje w przypadku przekształcenia spółki cywilnej w spółkę jawną, partnerską, komandytową i komandytowo-akcyjną oraz w przypadku przekształcenia każdej spółki handlowej w inną spółkę handlową.

<sup>1</sup> Wg art. 80 Kodeksu karnego skarbowego (Dz.U. nr 83 z 1999 r., poz. 930, z późniejszymi zmianami).

<sup>2</sup> Art. 16 wyżej wymienionego kodeksu.